

Examining the implementation of the clinical education standards of the Ministry of Health from the point of view of medical interns of a selected medical science university in Tehran

Zahra Sadat Asadi¹; Maryam Vasheghani Farahani²; Mohammad Arbaghaei^{3*}

¹Department of Health education and promotion, medical school, Aja University of medical sciences, Tehran, Iran

²Department of Forensic Medicine, Faculty of Medicine, Aja University of medical sciences, Tehran, Iran

³Student Research Committee; School of Medicine, AJA University of Medical Sciences, Tehran, Iran

*Corresponding author: Mohammad Arbaghaei, Student Research Committee; School of Medicine, AJA University of Medical Sciences, Tehran, Iran. E-mail: arbaghaei.mohammad@gmail.com

Article Info

Keywords: Educational quality, clinical education, medical interns, evaluation

Abstract

Introduction: Clinical training is a fundamental part of education, and without it, it would be impossible to train efficient and competent people for the health system. Identifying the problems in clinical education and correcting them will improve the quality of medical services. This study aimed to evaluate the quality of clinical education from the perspective of medical interns in selected hospitals in Tehran.

Methods: The present quantitative-descriptive study was conducted on 70 medical interns of Imam Reza and Golestan Hospitals in Tehran by census method. The tool for collecting information was four researcher-made questionnaires regarding the educational round, morning report, clinical training, and educational grand round. Data were analyzed using SPSS version 22 software.

Results: The findings showed that from the perspective of the internal group, the highest score was related to the educational round. In the surgery group, the morning report had the highest score, 72.07. Holding the educational grand round in the pediatric group scored 45.43. In all 4 examined items of the Gynecology group, the score obtained was below 50%.

Conclusion: The quality of clinical training in internal and surgery groups was evaluated favorably. Educational rounds and grand rounds in pediatric groups are not of good quality. The quality of Gynecology education is not good in any of the studied areas. It is recommended that the education of pediatric and gynecology groups be reviewed and the quality of education continuously evaluated until the results are achieved.

بررسی اجرای استانداردهای آموزش بالینی وزارت بهداشت از دیدگاه کارورزان پزشکی یک دانشگاه علوم پزشکی منتخب تهران

زهرا سادات اسدی^۱؛ مریم واشقانی فراهانی^۲؛ محمد اربقائی^{۳*}

^۱ گروه آموزش بهداشت و ارتقا سلامت، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ارتش، تهران، ایران.
^۲ گروه پزشکی قانونی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی ارتش، تهران، ایران.
^۳ کمیته تحقیقات دانشجویی؛ دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی آجا، تهران، ایران.

* نویسنده مسوول: محمد اربقائی، کمیته تحقیقات دانشجویی؛ دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی آجا، تهران، ایران.
ایمیل: arbaghaei.mohammad@gmail.com

چکیده

مقدمه: آموزش بالینی بخش اساسی و مهم آموزش می باشد که بدون آن تربیت افراد کارآمد و شایسته برای نظام سلامت غیرممکن خواهد بود. شناسایی مسائل موجود در آموزش بالینی و اقدام برای اصلاح آن، موجب ارتقای کیفیت خدمات پزشکی خواهد شد. این مطالعه با هدف بررسی کیفیت آموزش بالینی از دیدگاه کارورزان پزشکی در بیمارستان های منتخب تهران انجام شده است.

روش ها: مطالعه کمی-توصیفی حاضر بر روی ۷۰ نفر از کارورزان پزشکی بیمارستان های امام رضا(ع) و گلستان تهران به روش سرشماری انجام شد. ابزار گردآوری اطلاعات، چهار پرسشنامه محقق ساخته در خصوص راندآموزشی، گزارش صبحگاهی، آموزش درمانگاهی و گراند راند آموزشی بود. پایایی پرسشنامه ها با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ محاسبه و مطلوب ارزیابی شدند. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۲ تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها: یافته ها نشان داد که از دیدگاه کارورزان پزشکی، در گروه داخلی بالاترین نمره مربوط به راند آموزشی بود. در گروه جراحی برگزاری گزارش صبحگاهی با نمره ۷۲/۰۷ بالاترین نمره را داشته است. برگزاری گراند راندآموزشی در گروه اطفال نمره ۴۳/۴۵ را به دست آورد. در هر ۴ آیتم مورد بررسی گروه زنان نمره به دست آمده زیر ۵۰ درصد بود.

نتیجه گیری: کیفیت آموزش بالینی در گروه های داخلی، جراحی مطلوب ارزیابی شد. راند و گراند راند آموزشی در گروه اطفال کیفیت مطلوبی ندارد. کیفیت آموزش گروه زنان در هیچ کدام از حیطه های مورد بررسی کیفیت مطلوبی را ندارد. بازنگری در آموزش گروه های اطفال و زنان و ارزیابی مستمر کیفیت آموزش تا حصول نتیجه، توصیه می شود.

واژگان کلیدی: کیفیت آموزش، آموزش بالینی، کارورزان پزشکی، ارزشیابی

مقدمه

در آموزش پزشکی، آموزش بالینی بخش اساسی و مهم آموزش می باشد که بدون آن تربیت افراد کارآمد و شایسته برای نظام سلامت غیرممکن خواهد بود. هر گونه اختلال در این آموزش می تواند منجر به ایجاد اختلال در فرآیند یادگیری دانشجویان گردد [۱]. آموزش بالینی به عنوان یک پل ارتباطی فرصتی را فراهم می کند تا دانش نظری دانشجویان به مهارت های بالینی و روانی تبدیل شود [۲]. دانشگاه های علوم پزشکی به عنوان نهاد تربیت کننده نیروی انسانی در جهت تامین سلامت جامعه، ضمن ارائه آموزش بالینی کافی و وظیفه دارند به منظور اطمینان از کسب صلاحیت بالینی دانشجویان و تحقق اهداف آموزش بالینی به طور مستمر به بررسی فرآیند های آموزشی بالینی و شناسایی نقاط ضعف و قوت نمایند [۳، ۴]. شناسایی مسائل موجود در آموزش بالینی و اقدام برای اصلاح آن، موجب ارتقای کیفیت خدمات پزشکی خواهد شد. این امر باعث می شود که متولیان آموزش پزشکی بتوانند تصویر درستی از شرایط موجود در محیط های بالینی به دست آورده و دور نمای مناسبی را ترسیم کنند [۵].

با توجه به اهمیت جایگاه آموزش بالینی در دوران تحصیل دانشجویان پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی استانداردهای آموزش بالینی در حوزه های گزارش صبحگاهی، آموزش درمانگاهی، گراندراند آموزشی، ژورنال کلاب و همچنین مراکز مهارت های بالینی ابلاغ شده است [۶]. در خصوص وضعیت آموزش بالینی در ایران و کشورهای جهان مطالعاتی انجام شده است. طیبی و همکاران در ارزیابی آموزش بالینی بخش اطفال در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی بر اساس استانداردهای وزارت بهداشت مشاهده کردند که از نظر دستیار، اعضای هیئت علمی و کارورزان به طور میانگین هیچ کدام از استانداردهای آموزش بالینی تعریف شده توسط وزارت بهداشت به طور کامل رعایت نمی گردد و تا حد مطلوب فاصله دارد [۷]. در پژوهشی که آقای رضوی پور و همکاران در بررسی کیفیت آموزش بالینی رشته پزشکی مقطع عمومی در دانشگاه علوم پزشکی مازندران انجام دادند مشخص شد گزارش

صبحگاهی کیفیت قابل قبولی داشته اما آموزش درمانگاهی، ژورنال کلاب، گراندراند دارای برخی اشکالات بودند [۸]. بررسی کیفیت برگزاری گزارش صبحگاهی در دانشگاه علوم پزشکی مشهد در مطالعه ربیعی و همکاران مطلوب گزارش شد [۹]. مطالعه انجام شده توسط آقای ماسیچ در بوسنی و هرزگوین حاکی از آن است آموزش دریافتی دانشجویان کیفیت مطلوبی نداشته و آنان در آموزش بالینی مشکلات متعددی دارند [۱۰].

با عنایت به اینکه آموزش بالینی در شکل دهی مهارت های اساسی و توانمندی های حرفه ای دانشجویان اهمیت ویژه ای داشته و از طرف دیگر دانشجویان به طور مستقیم با آن درگیر می باشند، شناخت وضعیت فعلی و کمبود های آن از دیدگاه دانشجویان می تواند بستری برای ارتقاء وضعیت موجود و اصلاح کمبود ها فراهم سازد، زیرا موانع و مشکلات موجود در این زمینه نه تنها به کیفیت آموزش بلکه به کیفیت خدمات درمانی نیز لطمه می زند. لذا ضرورت انجام مطالعه های علمی برای شناخت دقیق و منظم این شکاف ها احساس می شود [۱۱، ۱۲]. بدین لحاظ این مطالعه با هدف بررسی کیفیت آموزش بالینی دانشجویان مقطع پزشکی عمومی در بیمارستان امام رضا (ع) و گلستان از دیدگاه دانشجویان این رشته ها انجام شده است.

روش ها

این مطالعه کمی-توصیفی به منظور بررسی میزان کیفیت آموزش بالینی رشته پزشکی مقطع عمومی در سال ۱۴۰۲، در بیمارستان امام رضا (ع) و گلستان شهر تهران انجام گرفت. جامعه آماری این مطالعه کارورزان پزشکی گروه های داخلی، جراحی، اطفال و زنان سال ۱۴۰۲ بیمارستان امام رضا (ع) و گلستان به تعداد ۷۰ نفر بودند و نمونه گیری به روش سرشماری بود.

ابزار گردآوری اطلاعات در این مطالعه شامل پرسشنامه ای محقق ساخته توسط آقای لطفی و همکاران [۶] مبتنی بر استانداردهای آموزش بالینی مصوب ۱۳۹۴ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در چهاربخش بوده که پس از مکاتبه و رعایت اصول اخلاق در پژوهش مورد استفاده قرار گرفته است. پرسشنامه ها شامل سؤالاتی جهت بررسی

صبحگاهی ۸۳.۴، راند آموزشی ۹۱.۵ و گراند راند آموزشی ۹۴.۷ درصد با استفاده از نرم افزار SPSS محاسبه شد.

یافته‌ها

در این مطالعه مقطعی که در سال ۱۴۰۲ در بیمارستان امام رضا(ع) و گلستان شهر تهران انجام شد، درصد مشارکت کارورزان به تفکیک گروه های آموزشی در جدول شماره یک آورده شده است.

نتایج مطالعه نشان داد که در گروه داخلی و جراحی کارورزان پزشکی، در تمامی آیتم ها به کیفیت آموزش بالینی نمره بیش از ۵۰ داده و آموزش ارائه شده را مطلوب ارزیابی کردند(جدول شماره دو و سه).

در گروه اطفال کارورزان، آموزش درمانگاهی و گزارش صبحگاهی را مطلوب ارزیابی کرده اما گراند راند آموزشی و راند آموزشی از دیدگاه آنان نامطلوب بود(جدول شماره چهار).

کارورزان در گروه زنان به آموزش درمانگاهی، گزارش صبحگاهی، راند و گراند راند نمره ای کمتر از ۵۰ داده و آیتم های آموزشی را نامطلوب ارزیابی کردند(جدول شماره پنج).

وضعیت آموزش بالینی در مقایسه با استانداردهای ابلاغی وزارت متبوع است. پرسشنامه مربوط به گزارش صبحگاهی شامل ۱۴ سوال، راندهای آموزشی شامل ۱۴ سوال، آموزش درمانگاهی شامل ۱۸ سوال، و ارزیابی گراند راند دارای ۱۱ سوال طراحی و تدوین شده بود. گویه های پرسشنامه در زمینه میزان حضور دانشجویان، کیفیت آموزش، تاثیر فرایند آموزشی فوق بر یادگیری، مهارت های عملی در زمان آموزش بالینی می باشد. همچنین متناسب با نوع فرایند آموزشی پرسشنامه ها دارای تعداد متفاوتی گویه بوده که بر حسب بلی، خیر، اغلب موارد و به ندرت امتیاز بندی شد. نحوه امتیاز دهی به این صورت است که به هر پاسخی که مطابق با استاندارد بود نمره ۳ و در صورت عدم مطابقت نمره صفر تعلق می گیرد. در هر یک از فرایندهای آموزش بالینی، نمره هر سوال از حوزه آموزش بالینی مشخص با یکدیگر جمع شده و به صورت نمره خام محاسبه و سپس این نمرات خام بر اساس نمره ۱۰۰ محاسبه و گزارش می شوند. نقطه برش ۵۰ درصد در نظر گرفته شد. روایی محتوایی پرسشنامه طی یک جلسه با حضور اساتید آموزش پزشکی بررسی و تایید شده است. در این مطالعه ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه آموزش درمانگاهی ۸۴.۳ ، گزارش

جدول شماره یک - تعداد کارورزان و درصد مشارکت آن ها به تفکیک گروه آموزشی		
گروه آموزشی	تعداد کارورزان شرکت کننده	درصد مشارکت
داخلی	۴۶	۶۵/۷۱
جراحی	۴۴	۶۲/۸۵
اطفال	۴۱	۵۸/۵۷
زنان	۳۹	۵۵/۷۱

جدول شماره دو - میانگین، بیشترین، کمترین نمره و انحراف معیار نمرات در آیتم های آموزشی گروه داخلی				
آیتم آموزشی	میانگین نمره (از ۱۰۰)	بیشترین نمره	کمترین نمره	انحراف معیار (SD)
کلینیک سرپایی	۶۷.۵	۸۶.۲	۴۴.۱	۱۱.۹
گزارش صبحگاهی	۷۰.۲	۸۵.۷	۴۸.۷	۸.۶

۱۲.۷	۳۰.۴	۹۲.۸	۷۲.۸	راند آموزشی
۱۲.۹	۳۲.۳	۹۲	۷۰.۲	گراند راند آموزشی

جدول شماره سه - میانگین ، بیشترین ، کمترین نمره و انحراف معیار نمرات در آیتم های آموزشی گروه جراحی				
انحراف معیار (SD)	کمترین نمره	بیشترین نمره	میانگین نمره (از ۱۰۰)	آیتم آموزشی
۱۵	۴۸.۱	۸۷	۶۲.۹	کلینیک سرپایی
۱۳.۷	۴۷.۶	۹۵.۲	۷۲.۱	گزارش صبحگاهی
۱۷.۲	۳۶.۱	۹۲.۸	۶۴.۲	راند آموزشی
۱۴.۳	۳۰.۲	۹۶.۹	۷۱.۶	گراند راند آموزشی

جدول شماره چهار - میانگین ، بیشترین ، کمترین نمره و انحراف معیار نمرات آیتم های آموزشی گروه اطفال				
انحراف معیار (SD)	کمترین نمره	بیشترین نمره	میانگین نمره (از ۱۰۰)	آیتم آموزشی
۱۶.۲	۳۳.۳	۹۲.۵	۶۷.۳۸	کلینیک سرپایی
۱۵.۱	۳۳.۱	۹۵.۲	۶۹.۱	گزارش صبحگاهی
۱۸.۷	۱۶.۶	۸۸.۱	۴۹.۲	راند آموزشی
۲۱.۵	۱۴.۷	۸۱.۸	۴۳.۴	گراند راند آموزشی

جدول شماره پنج - میانگین ، بیشترین ، کمترین نمره و انحراف معیار نمرات در آیتم های آموزشی گروه زنان				
آیتم آموزشی	میانگین نمره (از ۱۰۰)	بیشترین نمره	کمترین نمره	انحراف معیار (SD)
کلینیک سربایی	۴۹.۵	۷۰.۳	۲۰.۱	۱۴.۱
گزارش صبحگاهی	۴۳.۴	۶۹	۱۰.۳	۱۵.۸
راند آموزشی	۲۳	۴۸.۵	۰	۱۲.۵
گراند راند آموزشی	۱۵.۴	۴۵.۴	۰	۸.۹

بحث

برگزاری راند آموزشی در گروه داخلی را مطلوب ارزیابی کردند آن ها نشان دادند که برگزاری راند بالینی با کیفیت باعث افزایش دانش و مهارت بالینی می شود [۱۵]. اما مطالعه حاضر با نتایج مطالعه زمان زاد و همکاران در خصوص کیفیت آموزش در گروه داخلی دانشگاه علوم پزشکی شهر کرد در تضاد است [۱۶]. همچنین بهروزی فر و همکاران نشان دادند که کیفیت برگزاری گراند راند آموزشی در گروه داخلی دانشگاه آزاد اسلامی شاهرود شرایط مطلوبی ندارد به نظر می رسد این تناقض ها به علت عدم توجه کافی اساتید به آموزش و کمبود امکانات آموزشی باشد [۱۷].

در بخش جراحی نتایج نشان می دهد که کیفیت آموزش در حیطه های بررسی شده مطلوب است و با مطالعه حسین پور و همکاران که بر روی نگرش کارورزان پزشکی نسبت به کیفیت آموزش گروه جراحی تحقیق کردند همسو نیست. کارورزان در مطالعه ذکر شده از کیفیت آموزش گروه جراحی رضایت نداشتند، علت این تفاوت می تواند دستیار محور بودن آموزش گروه جراحی در دانشگاه علوم پزشکی اصفهان باشد [۱۸].

آموزش در محیط بالینی معمولاً به صورت آموزش با حضور مستقیم بیمار و بررسی مشکلات وی تعریف می شود. آموزش در مقطع کارورزی که اختصاص به آموزش بالینی دارد، در ایجاد توانمندی های حرفه ای فراگیران نقش عمده ای ایفا می کند. ارتقای کیفیت آموزش بالینی مستلزم بررسی مستمر وضعیت موجود از دیدگاه گیرندگان آموزش است [۱۳] لذا این مطالعه با هدف بررسی کیفیت آموزش بالینی در مقطع کارورزی از دیدگاه کارورزان بیمارستان امام رضا (ع) تهران انجام گرفت.

یافته های مطالعه حاضر نشان داد که از دیدگاه کارورزان، هیچ کدام از استانداردهای آموزش بالینی به طور صد در صد مطابق با استانداردهای وزارت بهداشت اجرایی می شود که این نتایج با نتایج مطالعه طیبی و همکاران و رضوی پور و همکاران همخوانی دارد [۷، ۸]. نتایج این مطالعه نشان داد که در گروه داخلی، کیفیت آموزش ارائه شده در حیطه های آموزش درمانگاهی، گزارش صبحگاهی، راند آموزشی و گراند راند آموزشی مطلوب بود که با نتایج مطالعه نجاتی فر و همکاران در مورد کیفیت آموزش گروه داخلی در دانشگاه گیلان همسو بود [۱۴]. غلمانی فر و همکاران نیز کیفیت

به طور کلی، بهبود وضعیت آموزش بالینی نیاز به تأمین امکانات، تجهیزات محیط بالینی، ارتقای عملکرد اساتید بالینی و بازنگری ابزارها و فرایندهای ارزشیابی بالینی دارد که در مطالعات مشابه نیز تأیید شده است [۸، ۱۴]. در مجموع، هر گونه برنامه ریزی در جهت ارتقاء کیفیت آموزش بالینی در گرو شناخت مشکلات، نارسایی ها و کاستی های موجود در سیستم آموزشی دوره بالینی می باشد و توجه به این مهم ضروری است.

نتیجه گیری

کیفیت آموزش بالینی در گروه های داخلی، جراحی مطلوب ارزیابی شد. راند و گراند راند آموزشی در گروه اطفال کیفیت مطلوبی ندارد. کیفیت آموزش گروه زنان در هیچ کدام از حیطه های مورد بررسی کیفیت مطلوبی را ندارد. بازنگری در آموزش گروه های اطفال و زنان و ارزیابی مستمر کیفیت آموزش تا حصول نتیجه، توصیه می شود.

ملاحظات اخلاقی

این مطالعه در کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی آجا با کد IR.AJAUMS.REC.1402.132 تصویب شده و رضایت آگاهانه از کلیه کارورزان پزشکی شرکت کننده گرفته شده است.

تضاد منافع

این مطالعه با منافع و حقوق مادی و معنوی افراد حقیقی و حقوقی تعارضی ندارد.

سپاسگزاری

از همکاری دفتر مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشکده پزشکی نهایت سپاس و قدردانی را داریم.

منابع

نتایج مطالعه حاضر بیانگر این است که در گروه اطفال، در حیطه آموزش درمانگاهی و گزارش صبحگاهی استانداردهای اعلامی وزارت بهداشت به نحو مطلوبی اجرا می شود که با مطالعه خزاعی و همکاران همسو است [۴]، اما راند آموزشی و گراند راند آموزشی شرایط مطلوبی ندارند و با مطالعه رضوی پور و همکاران همسو نیست [۸]. علت این تضاد می تواند کمبود نیروی هیات علمی و کمبود پرسنل توانمند در حیطه اطفال و نبود بخش فعال بستری اطفال و اینکه عدم همسو بودن بخش اطفال با ماموریت سازمانی و همچنین نزدیک بودن بیمارستان های محیط پژوهش به مراکز تخصصی اطفال در محیط پژوهش حاضر باشد، لذا پیشنهاد می شود متولیان امر برای آموزش بخش اطفال با بیمارستان های دیگر تفاهم نامه همکاری امضا و یا با افزایش تعداد هیات علمی و پرستار توانمند زمینه افزایش بیمار را فراهم آورند.

در این مطالعه کارورزان عقیده داشتند که بخش زنان ضعیف ترین بخش از نظر آموزشی بوده و هیچ کدام از آیتام های آموزشی در گروه زنان به نحو مطلوب ارائه نمی شود که با نتایج مشابه همخوانی دارد [۱۹، ۲۰]. نتایج به دست آمده با مطالعه رهبر و همکاران که با هدف ارزیابی گروه زنان در دانشگاه علوم پزشکی سمنان انجام شده در تضاد است. علت این می تواند باشد که دانشجویان پسر در بخش زنان و زایمان به علت مسائل خاص فرهنگی منفعل هستند و عملاً فقط مفاهیم نظری را مرور کرده و در مواجهه عملی مانند معاینه و گرفتن زایمان و موارد مشابه نقشی ندارند [۲۱]. همچنین ماموریت محور بودن بیمارستان محیط پژوهش، می تواند از دلایل نامطلوب بودن شرایط آموزشی در بخش زنان باشد.

1. Zakerimoghadam m, Yazdanparast E, Hosseiny SF, Ahmadi Chenari H. A Review of New Methods Assessment in Clinical Education of Medical Science Students %J Bimonthly of Education Strategies in Medical Sciences. 2021;14(3):92-102
2. Yamani N, Delzendeh M, Bazrafshan M, Adibi P, Beigzadeh A. The Use of the Analytic Hierarchy Process Approach in Prioritizing Clinical

- Education Problems from the Perspective of Clinical Teachers and Medical Education Experts %J Iranian Journal of Medical Education. 2023;23(0):128-36.10.48305/23.0.128
3. Heidari Aa, Dudge Moghaddam M, Ebrahimi Garoui H. Challenges of General Medical Education (Extern AND Intern) in school of Medicine, Mashhad University of Medical Sciences %J Horizon of Medical Education Development.

- 2021;12(3):35-49.10.22038/hmed.2020.51532.1079
4. Khazaei L, Ghavami H. The Quality of Clinical Education in an Academic Teaching Hospital Based on General Medical Education Standards %J Horizon of Medical Education Development. 2022;13(4):48-0.10.22038/hmed.2021.59901.1171
 5. Arbaghaei M, Vasheghani Farahani M, Vasighi Pirayesh H, Asadi ZS. Attitude of Students and Professors Toward Quality of Residency Medical Education at the Selected University of Medical Sciences in Tehran in 2023. 2024;22(3):e148869.10.5812/amh-148869
 6. lotfi f, kowsari m, najafipour s. A Study of the Implementation of Clinical Teaching Standards Submitted by the Ministry of Health from Viewpoints of Medical Students in Jahrom University of Medical Sciences (Cross-sectional Study) %J Journal of Medical Education and Development. 2022;16(4):276-84.10.18502/jmed.v16i4.8577
 7. Tayyebi S, Hosseini SH, Noori S, Hosseini SM, Derakhshanfar H. Evaluation of Clinical Education in Pediatric Wards of Hospitals Affiliated to Shahid Beheshti University of Medical Sciences according to the Ministry of Health Standards in 2015 %J Journal of Military Medicine. 2017;19(1):63-71
 8. Razavipoor M, Moradi S, Amuei F, Mahmoodi E, Sadeghi Mahali F, Baghbanian M, et al. Quality Assessment of Clinical Education in Mazandaran University of Medical Sciences from the Perspective of Clerkships and Interns in 2019 %J Journal of Mazandaran University of Medical Sciences. 2021;31(195):82-93
 9. Rabiei M, Khakshour A, Mohebi Amin A. The Educational Quality of General Medicine's Morning Reports of Mashhad's Teaching Hospitals %J Future of Medical Education Journal. 2018;8(2):33-7.10.22038/fmej.2018.27573.1179
 10. Masić I, Dedović-Halilbegović G, Novo A, Izetbegović S. [Quality assesment of education at Faculty of Medicine University of Sarajevo]Medicinski arhiv. 2006;60(6):396-400
 11. Zadi O, Nasiri E, Bazari Z, Asadpour H. Factors affecting on quality of clinical education from perspectives of Operating room and Anesthesiology students at Mazandaran University of medical sciences in 2018 %J Bimonthly of Education Strategies in Medical Sciences. 2020;13(4):335-41
 12. kazemi mm, rahmani j. Clinical teaching and its shortcomings from the viewpoint of medical residents(Case study of Alzahra Isfahan Medical Education Center) %J Bimonthly of Education Strategies in Medical Sciences. 2019;12(4):53-60
 13. baradaran-binazir m, Heidari f. Comparison Viewpoints of Academic Members and Medical Students about Clinical Teaching Status in the Internal Medicine Wards in Tabriz University of Medical Sciences in Accordance to Ministry of Health Clinical Teaching Standards %J Journal of Medical Education and Development. 2021;16(1):36-46.10.18502/jmed.v16i1.6356
 14. Nejatifar F, Gharib C, Monfared A, Shenavar I, Alavi SA, Hojati A, et al. Internal evaluation of residency training course in internal medicine of Guilan University of Medical Sciences in 2022 %J Research in Medical Education. 2022;14(1):79-88.10.52547/rme.14.1.79
 15. Ghalmani sy, Souleymani mh, mirbagheri ea, barghoun f, keshmiri f. Night time educational round: A tool for developing clinical educationJournal of Medical Education and Development. 2018;13(3):209-16.<https://doi.org/10.18502/jmed.v13i3.336>
 16. Zamanzad B, Moezzi M, Shirzad H. Rate of satisfaction and evaluation of medical students (interns and externs) from the quality of clinical education in the Shahre-kord university of medical sciences-2005 Koomesh journal. 2007;9(1):13-20
 17. behrouzifar s, yahyaei b, Babaei H, Haghi MS, Izadi K, Mohammadi M, et al. Evaluation of the accommodation of training processes with the standards of clinical training in hospitals contracted with the Faculty of Medical Sciences of Islamic Azad University of Shahrood in 1401 %J Educational Development of Judishapur. 2023;14(1):105-23.10.22118/edc.2022.353113.2132
 18. Hosseinpour M, Behdad a, Samii H. Assessment Of Medical Interns Opinion About Education In Surgery Courses In Isfahan University Of Medical Sciences %J Iranian Journal of Medical Education. 2001;1(3):30-5
 19. Sharifi B, Ghafarian Shirazi H, Momeninejad M, Saniee F, Hashemi N, Jabarnejad A, et al. A survey of the quality and quantity of clinical education from the viewpoint of medical studentsPars Journal of Medical Sciences. 2012;10(2):57-64.<https://doi.org/10.29252/jmj.10.2.57>
 20. Fasihharandi T, Soltaniarabshahi S, Tahami S, Mohammadalizadeh S. Viewpoints of medical students about the quality of clinical education 2004;8(1):4-9
 21. Rahbar N, Azargoon A, Faez N. Internal evaluation of obstetrics and gynecology department of Semnan university of medical sciences in year 2002 %J Koomesh journal. 1382;5(2):27-32